

สภาพและปัญหาของครูในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
ของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21
STATE AND PROBLEMS OF TEACHERS IN EDUCATION
MANAGEMENT TO DEVELOPING LIFE SKILLS IN 21ST
CENTURY FOR YOUNG CHILDREN

¹อภิรดี ไชยกาล

¹Apiradee chaiyakan

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, ประเทศไทย
Sisaket Rajabhat University, Thailand.

Apiradee13@gmail.com

Received :September 10,2022; Revised :November 2,2022; Accepted :December 30,2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของYamane (1967) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 จำนวน 401 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบลิเคอร์ท 5 ระดับ วิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องได้ ค่าเฉลี่ยของเครื่องมืออยู่ที่ 0.85 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับที่ค่าเท่ากับ 0.80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-test ผลการวิจัยพบว่า สภาพของครูในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านร่างกาย ($\bar{X} = 4.55$) และด้านสังคมอยู่ ($\bar{X} = 4.55$) ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านอารมณ์จิตใจ ($\bar{X} = 4.44$) และด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.32$) อยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนผลการวิเคราะห์ปัญหาของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีปัญหาในด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านความพร้อมและพัฒนาการของเด็กและด้านการบริหารจัดการ

คำสำคัญ : สภาพและปัญหาของครู, ทักษะชีวิต, เด็กปฐมวัย

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Abstract

The purpose of this research is to study state and problems of teachers in education management to developing life skills in 21st century for young children. The sample group in the research was teacher who education management in pre-primary education level of subdistrict administration organization in the area of Sisaket Province. The sample size was determined using the Yamane formula (1967) at the significance level of .05 for 401 subjects, multistage random sampling. The research tools are the rating scale questionnaire had the discriminating power of 0.67 – 1.00 and the confidence value of 0.80. Data are analyzed by analyzing frequency distribution, finding percentage value and the average of standard deviation, F-test. It has been found that state and problems of teachers in education management to developing life skills in 21st century for young children were at a high level ($\bar{X}=4.46$) After considering each aspect, it is found that overall in Physical Development ($\bar{X}=4.55$) and Social Development ($\bar{X}=4.55$). This is followed by Emotional and Mental Development ($\bar{X}=4.44$) and Cognitive Development ($\bar{X}=4.32$), respectively. The present situation problems of teachers in education management to developing life skills in 21st century for young children were child rearing, readiness and child developing, and management

Keyword : State and Problems of Teachers, Life Skills, Young Children

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-พ.ศ.2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย จิตใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม อนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีอาชีพตามความถนัดของตนเอง การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัยนั้น จะต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่ช่วงปฐมวัยหรือ 8 ปีแรกของชีวิต (สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย, 2561)

วิสัยทัศน์แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 กำหนดให้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภา

การศึกษา, 2560) อีกทั้งพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2562 โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่ครบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสมกับวัย มีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิด สร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก และได้ถูกนำมากำหนดไว้ในเป้าหมายและแนวทางทั้งในยุทธศาสตร์ชาติและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว จำเป็นที่เด็กต้องได้รับการดูแลในทุกมิติ ทั้งด้านสุขภาพ อาหารและโภชนาการ การดูแลที่เหมาะสมจากครอบครัว การปกป้องคุ้มครอง และการได้รับโอกาส การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

ปัจจุบันเด็กเกือบทุกคนในช่วง อายุ 2-5 ปี จะสามารถเข้าถึงสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยที่จัดโดยรัฐและเอกชน กระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศนโยบายไม่รับเด็กอายุ 3 ปี เข้าเรียนชั้นอนุบาล 1 ต่อไป โดยจะให้หน้าที่ดังกล่าว เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะยิ่งมีบทบาทมากขึ้นต่อการดูแลเด็ก แต่การได้เข้าสู่การศึกษาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว ยังไม่สามารถสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้กับเด็กอีกหลายคนได้ เนื่องจากผลการพัฒนายังไม่ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยพบว่า 1) เด็กเกือบร้อยละ 50 มีการเจริญเติบโตของร่างกายไม่เต็มที่ อัตราของเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2559 อยู่ที่ร้อยละ 47.0 เพิ่มเป็นร้อยละ 50.7 ในปี 2561 2) เด็กปฐมวัยประมาณร้อยละ 30 ที่ยังมีพัฒนาไม่สมวัย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) และผลการสำรวจของกรมอนามัยระหว่างปี 2542-2560 พบว่า มีเด็กปฐมวัยถึงประมาณร้อยละ 30 ที่ยังมีพัฒนาไม่สมวัย ซึ่งถือเป็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องสนับสนุนการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้เด็กปฐมวัยเติบโตได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมรับการเรียนรู้ในช่วงถัดไป 3) คุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) ในภาพรวมอยู่เพียง ในระดับพอใช้ (สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย, 2561)

นอกจากนี้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) พบว่า คุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) ในภาพรวมอยู่เพียงในระดับพอใช้ และมี ศพด. ร้อยละ 10.8 ที่ต้องปรับปรุงและปรับปรุงเร่งด่วน ส่วนผลของโครงการตรวจติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 พบข้อเท็จจริงว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษหลายแห่งยังไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

สังคมโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับความรู้และวิทยาการใหม่ใหม่ที่ทันสมัยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นยุคที่ยอมรับกันทั่วโลกไปว่าลูกเล็กหรือลูกจะมีกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงทวีมากขึ้นข้อมูลข่าวสารต่างๆจะมีมากขึ้นซึ่งสถานการณ์เช่นนี้ทำให้สังคมมีความซับซ้อนและเต็มไปด้วยปัญหานั้นับประการ (ประเวศ วะสี, 2545) การที่จะใช้ชีวิตอยู่บนการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นสุขนั้นต้องอาศัยความสามารถในการปรับตัวให้พร้อมที่จะเผชิญปัญหาและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สิ่งที่เป็นตัวช่วยในการรับรู้

และตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้นั้นก็คือทักษะชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้มนุษย์ปรับตัว และใช้ชีวิตได้อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่าเป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่างๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

ทักษะชีวิต (Life skill) เป็นลักษณะหรือความสามารถทางจิตสังคม (Psychosocial Competence) ที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะชีวิตมีความจำเป็นและสำคัญมากในการดำเนินชีวิต และจำเป็นต้องมีการพัฒนาในช่วงปฐมวัย หรือในวัยเด็ก (อุมพร ตรังคสมบัติ, 2549) ทักษะชีวิตนับเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาบุคคลทุกช่วงวัย ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อม สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความซับซ้อนและมีการแข่งขันสูงส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของผู้คนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในช่วงปฐมวัย (0-6 ปี) ซึ่งชีวิตมีความอ่อนแอ และเปราะบางต่อสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัว ซึ่งอาจนำสู่ความบกพร่องของพัฒนาการด้านต่างๆ ได้ หากเด็กได้รับการเสริมสร้างเกี่ยวกับทักษะชีวิตโดยการปูพื้นฐานมาจากครอบครัวให้เข้มแข็งและมั่นคง เด็กจะมีต้นทุนชีวิตมีความพร้อมที่จะปรับตัว หรือเผชิญกับปัญหารอบตัวได้อย่างเหมาะสมกับวัย รวมทั้งมีความสามารถในการรับผิดชอบดูแลตนเอง จัดการความต้องการและสิ่งต่างๆ ที่ตนเผชิญในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ การคิด และการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสม อันก่อเกิดให้เกิดการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข (รุ่งลาวัลย์ อะคำลา, 2557) การพึ่งพาตนเองได้เป็นเป้าหมายหลักที่สำคัญสำหรับการดูแลและการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย โดยทักษะชีวิตมีความสำคัญมากสำหรับเด็กในสังคมปัจจุบัน (จีระพันธุ์ พูลพัฒน์, 2556) ทักษะชีวิตจะทำให้ก้าวพ้นอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี ให้ไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข โดยอาศัยการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจ เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กรมวิชาการ, 2546) ดังนั้นกระบวนการพัฒนาเด็กปฐมวัย นั้น จำเป็นต้องพัฒนาทักษะชีวิตเด็กปฐมวัย ต้องเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ผ่านการกระทำในวิถีชีวิตจริง ผ่านการทำกิจวัตรประจำวันและการเล่น เด็กวัยนี้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม รอบตัว การทำกิจวัตรประจำวันที่มีจังหวะสม่ำเสมอ การเล่นที่มุ่งเน้นการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเป็นการซึมซับ ให้เด็กได้ปลูกฝังทักษะของการดำรงชีวิต การเรียนรู้ในช่วงปฐมวัยเป็นการเรียนรู้เพื่อการมีชีวิตอย่างแท้จริง การส่งเสริมและพัฒนาเด็กต้องตอบสนองธรรมชาติแห่งวัย คือ การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว เริ่มจากสายสัมพันธ์ที่ ตีระหว่างเด็กกับพ่อ แม่ ผู้เลี้ยงดู ครอบครัวสถานศึกษา ชุมชน การเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้สัมผัสกับสื่อรอบตัวที่พร้อมพร้อมตลอดจนการเติมเต็มทางด้านร่างกายจิตใจและการคิดอันเป็นพื้นฐานสำคัญในการเจริญเติบโตอย่างมี

คุณภาพ เด็กได้ใช้และมีการพัฒนาต่อไปเมื่อได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ จากสิ่งแวดล้อมต่อไปในอนาคต (Center on the developing child, 2007)

จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องข้างต้น แสดงให้เห็นถึงกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เด็กจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทักษะชีวิตนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กสามารถเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิต หากเด็กไม่ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตก็จะส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียน การดำรงชีวิต และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม อีกทั้งพบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัย ถือเป็นสถานศึกษาแรกที่เด็กปฐมวัยจะได้รับการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพในด้านต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1276 คน (ข้อมูลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น วันที่ 10 พฤศจิกายน 2561)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 401 คน โดยคำนวณจากสูตรของยามานะ (Yamane อ้างถึงใน อวยพร, 2553) การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่วิจัย ผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมตามตัวแปรที่ศึกษา และมีขนาดพอเหมาะในแต่ละพื้นที่ โดยกำหนดขนาดตัวอย่างให้สัดส่วนพอเหมาะของแต่ละพื้นที่จนครบจำนวน 401 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของครูในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 สภาพของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะชีวิตด้านร่างกาย ทักษะชีวิตด้านอารมณ์ จิตใจ ทักษะชีวิตด้าน

สังคมทักษะชีวิตด้านสติปัญญา ทั้งนี้คำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่าแบบลิเคอร์ท 5 ระดับ จำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) t-Test และ ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ระหว่าง 2 กลุ่มขึ้นไปวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง จากการศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สภาพของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ในศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านร่างกาย	4.55	0.17	มากที่สุด
2. ด้านอารมณ์จิตใจ	4.44	0.12	มาก
3. ด้านสังคม	4.55	0.05	มากที่สุด
4. ด้านสติปัญญา	4.32	0.20	มาก
รวม	4.46	0.11	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงว่า สภาพของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ด้านร่างกาย ($\bar{X} = 4.55$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 4.55$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอารมณ์จิตใจ ($\bar{X} = 4.44$) และด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ด้านร่างกาย จำแนกตามค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การส่งเสริมให้เด็กรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ สะอาด ปลอดภัย	4.70	0.50	มากที่สุด
2. การส่งเสริมให้เด็กดูแลสุขภาพของตนเอง เช่น ออกกำลังกาย สม่่าเสมอ นอนพักผ่อนให้เป็นเวลา สวมหน้ากากอนามัย ล้างมือทุกครั้งก่อนรับประทานอาหารและหลังขับถ่าย เป็นต้น	4.59	0.53	มากที่สุด
3. การส่งเสริมให้เด็กดูแลสุขภาพปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เช่น การเล่นกับเพื่อน หรืออุบัติเหตุจากสารเคมีรอบตัว	4.60	0.54	มากที่สุด
4. การส่งเสริมให้เด็กรู้จักที่จะดูแลตัวเองเมื่อเกิดภัยธรรมชาติต่างๆ เช่น น้ำท่วมฉับพลัน แผ่นดินไหว เป็นต้น	4.15	0.77	มาก
5. การส่งเสริมให้เด็กรู้จักการเดินทางด้วยยานพาหนะต่างๆ ด้วยความระมัดระวัง	4.47	0.61	มาก
6. การส่งเสริมให้สามารถแต่งตัว และเข้าห้องน้ำได้ด้วยตนเอง	4.66	0.53	มากที่สุด
7. การส่งเสริมให้เด็กมีมารยาทที่ดีในการรับประทานอาหาร	4.66	0.52	มากที่สุด
8. การส่งเสริมให้เด็กดูแลของใช้ส่วนตัวและส่วนรวม	4.58	0.54	มากที่สุด
รวม	4.55	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ด้านร่างกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การส่งเสริมให้เด็กรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ สะอาด ปลอดภัย ($\bar{X} = 4.70$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุดรองลงมา คือ การส่งเสริมให้สามารถแต่งตัว และเข้าห้องน้ำได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.66$) และการส่งเสริมให้เด็กมีมารยาทที่ดีในการรับประทานอาหาร ($\bar{X} = 4.66$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้เด็กรู้จักที่จะดูแลตัวเองเมื่อเกิดภัยธรรมชาติต่างๆ เช่น น้ำท่วมฉับพลัน แผ่นดินไหว เป็นต้น ($\bar{X} = 4.15$) และการส่งเสริมให้เด็กรู้จักการเดินทางด้วยยานพาหนะต่างๆ ด้วยความระมัดระวัง ($\bar{X} = 4.47$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ด้านอารมณ์จิตใจจำแนกตามค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การส่งเสริมให้เด็กสามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดของตนเอง	4.30	0.61	มาก
2. การส่งเสริมให้เด็กสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองให้บุคคลอื่นเข้าใจ	4.40	0.60	มาก
3. การส่งเสริมให้เด็กรู้จักแสดงออกและปฏิบัติตนให้เหมาะสมในที่สาธารณะ	4.42	0.58	มาก
4. การส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น	4.48	0.57	มาก
5. การส่งเสริมให้เด็กเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น เช่น เมตตา เอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจ เป็นต้น	4.56	0.55	มาก
6. การส่งเสริมให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือและแบ่งปันกับผู้อื่น	4.64	0.53	มาก
7. การส่งเสริมให้เด็กได้วางแผนการทำงานและรับผิดชอบในงานนั้นจนสำเร็จ	4.40	0.61	มาก
8. การส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการปรับตัวและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถยอมรับกับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นได้	4.34	0.60	มาก
รวม	4.44	0.12	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ด้านอารมณ์จิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การส่งเสริมให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือและแบ่งปันกับผู้อื่น ($\bar{X}=4.64$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุดรองลงมา คือ การส่งเสริมให้เด็กเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น เช่น เมตตา เอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจ เป็นต้น ($\bar{X}=4.56$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้เด็กสามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดของตนเอง ($\bar{X}=4.30$) และการส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการปรับตัวและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถยอมรับกับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ($\bar{X}=4.34$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ด้านสังคม จำแนกตามค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การส่งเสริมให้เด็กได้เล่นและทำงานร่วมกับเพื่อนในวัยเดียวกัน	4.62	0.54	มากที่สุด
2. การส่งเสริมให้เด็กได้เล่นและทำงานร่วมกับบุคคลอื่น เช่น ครู พ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ เพื่อนบ้าน รุ่นพี่ รุ่นน้อง เป็นต้น	4.55	0.57	มากที่สุด
3. การส่งเสริมให้เด็กได้มีบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ตาม	4.52	0.56	มากที่สุด
4. การส่งเสริมให้เด็กรู้จักปฏิบัติตามข้อตกลง และมีระเบียบวินัย	4.58	0.56	มากที่สุด
5. การส่งเสริมให้เด็กรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมไทย เช่น ให้เด็กมีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย ภูมิใจในวัฒนธรรมประเพณีไทย	4.49	0.57	มาก
6. การส่งเสริมให้เด็กเคารพและยอมรับในความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น เช่น เพศ เชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม	4.48	0.61	มาก
7. การส่งเสริมให้เด็กมีความซื่อสัตย์สุจริต	4.61	0.53	มากที่สุด
8. การส่งเสริมให้เด็กรู้จักการใช้จ่ายอย่างพอเพียง ประหยัด อดออมรู้จักออมเงินในกระปุกออมสิน	4.49	0.61	มาก
รวม	4.55	0.05	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การส่งเสริมให้เด็กได้เล่นและทำงานร่วมกับเพื่อนในวัยเดียวกัน ($\bar{X} = 4.62$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุดรองลงมา คือ การส่งเสริมให้เด็กมีความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้เด็กเคารพและยอมรับในความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น เช่น เพศ เชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.48$) และการส่งเสริมให้เด็กรู้จักการใช้จ่ายอย่างพอเพียง ประหยัด อดออมรู้จักออมเงินในกระปุกออมสิน ($\bar{X} = 4.49$) การส่งเสริมให้เด็กรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมไทย เช่น ให้เด็กมีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย ภูมิใจในวัฒนธรรมประเพณีไทย ($\bar{X} = 4.49$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ด้านสติปัญญาจำแนกตามค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การส่งเสริมให้เด็กได้ตัดสินใจโดยใช้เหตุผลตามวัย และคิดแก้ปัญหาต่างๆ	4.40	0.59	มาก
2. การส่งเสริมให้เด็กได้คิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.56	0.54	มากที่สุด
3. การส่งเสริมให้เด็กพูดคุย สื่อสารโต้ตอบกับบุคคลอื่น	4.54	0.55	มากที่สุด
4. การส่งเสริมให้เด็กอ่านสัญลักษณ์ต่างๆในชุมชน	4.36	0.64	มาก
5. การส่งเสริมให้เด็กสามารถบอกเวลาได้ตามวัย	4.29	0.69	มาก
6. การส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้การใช้เงิน การซื้อของ หรือสั่งอาหาร	4.05	0.82	มาก
7. การส่งเสริมให้เด็กรู้จักการใช้โทรศัพท์/คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตให้เหมาะสมกับวัย	4.01	0.90	มาก
8. การส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีในการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้น และแสวงหาคำตอบ	4.36	0.67	มาก
รวม	4.32	0.20	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ด้านสติปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การส่งเสริมให้เด็กได้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.56$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุดรองลงมา คือ การส่งเสริมให้เด็กพูดคุย สื่อสารโต้ตอบกับบุคคลอื่น ($\bar{X} = 4.54$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้เด็กรู้จักการใช้โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตให้เหมาะสมกับวัย ($\bar{X} = 4.01$) และการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้การใช้เงิน การซื้อของหรือสั่งอาหาร ($\bar{X} = 4.05$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยระหว่างพัฒนาการแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	ผลรวมความแปรปรวน	df.	ความแปรปรวนเฉลี่ย	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	0.139	1	0.139	4.205	.014**
ภายในกลุ่ม	0.138	2	0.069		
รวม	0.277	3			

** p < .05

จากตารางที่ 6 พบว่า ความแปรปรวนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มเท่ากับ 0.139 ความแปรปรวนเฉลี่ยภายในกลุ่มเท่ากับ 0.138เมื่อทดสอบด้วยสถิติ F – test พบว่าค่า F = 4.205 ค่า Sig = .014

< .05 สรุปว่า พัฒนาการในแต่ละด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาแตกต่างกันส่งผลต่อทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้

2.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดู

1) ด้านปัญหาการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่ขาดความเอาใจใส่ บางครอบครัวเด็กอาศัยอยู่กับผู้สูงอายุ การเลี้ยงดูเด็กมักตามใจและให้เด็กอยู่กับหน้าจอมือถือ เล่นเกม ดูการ์ตูนมากเกินไป ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก และยังส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว เอาแต่ใจและการเลียนแบบพฤติกรรมต่างๆที่ไม่เหมาะสม

2) ข้อเสนอแนะ สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครองถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และการทำงานร่วมกับครูเพื่อการพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 ด้านความพร้อมและพัฒนาการของเด็ก

1) ด้านปัญหา เด็กยังไม่สามารถจดจ่อ หรืออยู่นิ่งได้ เนื่องจากพฤติกรรมที่ใช้โทรศัพท์มากเกินไป ส่งผลให้อยู่นิ่งๆ ไม่สามารถอดทนรอคอยได้และเด็กยังขาดความพร้อมในด้านการช่วยเหลือตนเอง ส่วนพัฒนาการด้านการสื่อสาร เด็กไม่กล้าพูดไม่กล้าแสดงออก

2) ข้อเสนอแนะ ออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กมีสมาธิจดจ่อมากยิ่งขึ้น เช่นการเล่านิทาน รวมถึงจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2.3 ด้านการบริหารจัดการ

1) ด้านปัญหา ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญกับเด็กเท่าที่ควร การบริหารจัดการทรัพยากรในด้านอาคารสภาพแวดล้อม อุปกรณ์และสื่อสนับสนุนการเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อเด็ก รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล ครูมีภาระงานหน้าที่หนักทั้งการดูแลเด็กในห้องที่มีจำนวนมาก รวมถึงงานอื่นๆ เช่นงานธุรการต่างๆ ที่ต้องรับผิดชอบ

2) ข้อเสนอแนะ รวมถึงการกำหนดสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและผู้บริหาร เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นโยบายที่ชัดเจนในการแก้ปัญหาต่างๆ โดยยึดการพัฒนาเด็กเป็นสำคัญ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นมีต่อสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภาของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาความคิดเห็นที่มีสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภาของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พบว่า นักศึกษามีสภาพปัจจุบันในการพัฒนาตนเองอยู่ใน

ระดับมาก สภาพปัญหาในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในสภาพปัจจุบันวงการศึกษาโดยเฉพาะข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมีความตื่นตัวในการพัฒนาตนเอง ทั้งเพื่อความเจริญก้าวหน้าในอาชีพและเพื่อเป็นไปตามนโยบายของหน่วยงานที่สังกัดที่จะพัฒนาครูไปสู่มีอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับภควัฒน์ พิมพาวงค์ (2558) ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาสู่มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการในการพัฒนาสู่มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ตามลำดับและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542) ที่กำหนดแนวทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยข้าราชการครูได้ใช้ทั้งความรู้ในวิชาชีพครู ซึ่งเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนและความรู้อื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในภารกิจของครู พัฒนาเทคนิคและวิธีการ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติงานในหน้าที่ครูด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น งานสอน งานกิจการนักเรียน งานธุรการ พัสดุและการเงิน งานสัมพันธ์ชุมชน พร้อมทั้งฝึกฝนและพัฒนาตนเองให้ตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรม จริยธรรมและศรัทธาในวิชาชีพครู ตระหนักถึงคุณค่าของการดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมของชาติ

2. ผลการเปรียบเทียบข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภาของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำแนกตามอายุและระดับชั้นปี พบว่าผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภาของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำแนกตามอายุ พบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก สภาพปัญหาในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก และความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ส่วนผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภาของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก สภาพปัญหาในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก และความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับบุญธรรม สียางนอก (2547) ได้ศึกษาทัศนคติที่มีต่อสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภาของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลการวิจัย พบว่า 1) ทัศนคติที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภาของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทัศนคติที่มีต่อสภาพปัจจุบันในการพัฒนาตนเองโดยภาพรวมมีความต้องการในระดับมาก ส่วนทัศนคติที่มีต่อปัญหาในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลางและทัศนคติ

มีต่อความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามอายุ และขนาดของโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา มีสภาพการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน ส่วนผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเองจำแนกตามวุฒิการศึกษา ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเอง ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับบรรเจิด อาจแก้ว (2542) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครุมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า 1) ครุมัธยมศึกษา มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของคุรุสภา พ.ศ.2537 อยู่ในระดับ มาก โดยเฉพาะการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน การให้ความ ร่วมมือกับสถานศึกษาและชุมชน แต่ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู อยู่ในระดับ น้อย 2) ครุมัธยมศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537 ไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

งานวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาของครูในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 สามารถสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ครู ผู้ดูแลเด็ก สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเด็กปฐมวัย ได้ทราบเกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัยเพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ที่มีความเหมาะสมกับพัฒนาการและบริบทของจังหวัดศรีสะเกษหรือในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). *แนวทางการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จิระพันธุ์ พูลพัฒน์. (2556). *การพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย*. รายงานการวิจัยนำเสนอในการประชุมวิชาการ ครบรอบ 56 ปี แห่งการสถาปนา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ.2556 กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บรรเจิด อาจแก้ว. (2542). *การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมัธยมศึกษา สังกัดสามัญศึกษาจังหวัดเลย*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประเวศ วะสี. (2545). *ชีวิตกับการศึกษาอยู่ที่เดียวกัน*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย.
- ภควัฒน์ พิมพาวงค์. (2558). *ความต้องการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1: ศรีสะเกษ*.
- รุ่งลาวัลย์ ละอ้าคา, (2557). *ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย: แก่นแห่งชีวิตที่เสริมสร้างได้จากครอบครัว*. วารสารวิจัยและพัฒนาเพื่อสังคมและชุมชน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 1(2) :33-44.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542). *ประเมินคุณภาพการประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ธันวาคม 2562 แนวทางการขยายผลการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพในสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัย กรณีศึกษา: การพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น*. เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 เข้าถึงได้จาก:
https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=10105
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- สำนักส่งเสริมสุขภาพกรมอนามัย. (2561). *รายงานการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย ครั้งที่ 6 พ.ศ.2560*.เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 เข้าถึงได้จาก
<https://www.cgtoolbook.com/books003/>
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. 2540. *ความชุกและปัจจัยเสี่ยงของภาวะซีมเคร่าในเด็ก :การศึกษาในผู้ป่วย นอกแผนกกุมารเวชศาสตร์*. จดหมายเหตุทางแพทย์ แพทยสมาคมแห่งประเทศไทยใน พระบรมราชูปถัมภ์. 80(5): 303-310.
- Center on the developing child. (2007). *The Science of Early Childhood development: Three core concepts in early development*. Retrieved from <http://developingchild.harvard.edu/resources/three-core-concepts-in-early-development/>.